

SPEKTRUM

Časopis zo života rímskokatolíckej farnosti Vítaz

Ročník 11
November 2009
Číslo 9

Anjel s kľúčom od raja

Karol Boromejský, milánsky arcibiskup, dal umelcovi namaľovať obraz smrti. Po nejakom čase mu maliar odovzdal skicu. Zobrazil smrť ako kostlivca s kosou v ruke. S tým však biskup nesúhlasil: „Takto sa smrť nemaľuje. Znázorni smrť ako anjela so zlatými kľúčmi v ruke.“

Bratia a sestry, sme v období, kedy viac myslíme na svojich blízkych, ktorí už nie sú medzi nami, často prichádzame k hrobom a veľakrát myslíme aj na koniec nášho života. Chcem vám povedať, že smrť nie je len biologický pochod, len koniec životných prejavov, začiatok rozpadu ľudského tela. Smrť je „niečo viac“. Skrýva v sebe tajomstvo - je to prechod, premena. Smrť v sebe nosí „zárodok večnosti“.

Každý kresťan má vedieť, že všetko, čo teraz je, čo ho trápi a sužuje, je pomiňajúce a že po pomiňajúcich skutočnostiach príde večná blaženosť. Kresťan je preto človekom nádeje, alebo inak povedané, očakáva večný život, večnú radosť.

„Večný“ neznamená mieru času alebo „nekončný“. „Večný“ skôr znamená ne-predstavitelné, ne-konečné, ne-výslovné šťastie. Večný život je život plný intenzity. Nebo je najvyššia činnosť a zároveň najvyšší pokoj, lebo je to najvyššia láska. Nebo je definitívne utvrdenie v láske. Blažený človek vie, že už nemôže odpadnúť od Boha. Nebo je konečné bezpečie.

My kresťania veríme, že náš Boh nie je „Bohom mŕtvych“, ale „Bohom živých“, že nás očakáva prijatie nad naše očakávanie, pretože vstúpime do „lona Abrahámovho“, že v stretnutí sa s Bohom zakúsime lásku, ktorú potrebujeme, aby sme sa stali celým, plným človekom a že sme konečne oslobodení od povinnosti stále podávať nejaký výkon. Takáto nádej môže byť len darom.

Ak dokážete tomu uveriť, budete uchvátení tak, že budete chcieť tancovať a skákať od radosti. Vaše dni budú zaliate slnkom. Budete chcieť smiať sa a veseliť. Lebo ste zistili: to je Veľká noc. To je neuveriteľné posolstvo. To je fantastická radosť. To sú tie kľúče v rukách anjela, ktorý v smrti vám prišiel otvoriť bránu strateného raja.

duchovný otec

ilustračná snímka: M. Megda

OBSAH

ÚVODNÍK

- Anjel s kľúčom od raja 2
Pane, daj nám nádej 3

KATECHÉZA

- Exercície (XV. časť) 4
Byť kňazom 5

ROZHOVOR

- Tadeusz Zasępa 6

NÁZORY A SVEDECTVÁ

- Život je o láske 9
Október - mesiac úcty k starším 10
KCM Mamulienka 11
Sv. omša V. 12

DETSKÉ IHRISKO

- Ahoj deti! 13

SPEKTRUM MLADÝCH

- Duchovnosť a psychológia 14
Trampoty v manželstve (XXXIX.) 16
Stalo sa, Stane sa 17
Prehľad bohoslužieb 18

SNÍMKY

- Titulka: M. Magda
Meditačná: M. Magda
Vnúť, zadná: M. Magda
Vonk, zadná: M. Magda

SPEKTRUM

Vydáva:

Rímskokatolícky farský úrad
vo Víťaze pre vnútornú potrebu

Za vydanie zodpovedá:

Mgr. Oliver Székely s kolektívom redakcie

Jazyková úprava: Anna Blizmanová

Grafika: Martin Magda

Kontakty:

Telefón: 051/791 62 35; 791 61 16

www.vitaz.rimkat.sk

e-mail:

vitaz@rimkat.sk, spektrum@rimkat.sk

Redakcia si vyhradzuje právo úpravy textov.

Pane, daj nám nádej

**Pane Ježišu Kriste, ty si kráčaš cestou smrti,
aby si mal podiel na ľudskom osude.**

Kráčaš si cestou smrti, aby si zlomil jej moc.

Kráčaš si cestou smrti,

aby si všetkých zomrelých priviedol do života.

My však pochybujeme.

Pýtame sa: Nie je smrť predsa len koniec?

Skutočne pôjdeme ďalej? Čo príde po smrti?

Prekonaj naše pochybnosti!

Daj, nech veríme tvojmu prísľubu

nového neba a novej zeme,

kde budeme žiť, kde budeme šťastní,

kde budeme mať spoločenstvo s tebou

a so všetkými ľuďmi na veky.

autor neznámy

Drahí naši farníci, pretože len málo kto z Vás si bol osobne pozrieť práce, ktoré prebehli v mesiacoch júl až september, na obálke tohto čísla Spektra si môžete prezrieť krátku fotodokumentáciu z vymalovania a úpravy interiéru nášho farského kostola sv. Jozefa, robotníka. Viac záberov si môžete pozrieť na našej webovej stránke www.vitaz.rimkat.sk.

EXERCÍCIE (XV. časť)

V rámci katechézy - nášho kresťanského vzdelávania - vám chceme v niekoľkých častiach na pokračovanie ponúknuť exercície podľa vzoru sv. Ignáca z Loyoly. Uvedomujme si navzájom potrebu takého to vzdelávania. Často sa stáva, či už doma, na ulici alebo aj v práci, že dostaneme otázku, týkajúcu sa našej viery. Nech sú tieto riadky duchovným pokrmom, ktorý v nás vzbudí radosť nad pôsobením Ducha Svätého. Nech Duch Svätý naplní myseľ, ale i naše srdcia.

Vyznanie

„Ako mňa poslal Otec, tak aj ja posielam vás... Prijmite Ducha Svätého..., ktorým odpustíte hriechy...“ Toto je zmysel Kristovho príchodu – zjaviť milosrdnú a vykupujúcu Božiu lásku, ktorá odpúšťa hriechy. Ako? Tým, že nám umožní znova sa stretnúť s Bohom, prijať ho a naplniť sa ním, žiť s Ním. Teda odpustenie nie je vyúčtovanie. Odpustenie je pozitívne stretnutie sa s Bohom a život s Ním. Odpustenie je nadviazanie živého kontaktu s Bohom, je rozohriatie studeného, rozžeravenie ľadového, rozožatie svetla tam, kde bola tma, zničenie tmy, zničenie hriechu.

Ste v hriechu? Ste tmou. Ste žiarovkou, ktorá nesvieti, ste miestnosťou, kde sa nedá žiť pre tmú – nič sa tam nedá rozoznať, nič poznať. Ste v hriechu? Ste žiarovkou, čo nesvieti, ste varičom, čo nehreje, ste motorom bez pohybu, ste autom bez motora, súcim na cintorín. Ste duchom mŕtvi. Odpustením Vás Boh živí, rozohreje, rozsvieti, dá do pohybu, duchovne vás vzkriesi. Cez Ježiša Krista Vás v spovedi vzkriesi z duchovnej smrti k životu.

Opakovaným hriechom strácame cit a vedomie hriechu. Stáva sa pre nás čímisi bežným. Vyhovárame si ho. Hriech vniká do nášho vedomia a zaplavuje nás. Nemáte pocit viny? Ihneď sa skúmajte, vyhláste vnútorný poplach, prezrite

si svoje spôsoby... Ako sa správate voči rodičom, voči deťom, voči manželovi, manželke, voči spolupracovníkom? Navykáme si na hriech, až ho prestaneme vnímať ako hriech. Pokušenie hovorí: „Budete ako Boh, až budete poznať dobro a zlo.“ To je strašná lož. Od začiatku nešlo o „poznanie dobra a zla“. Išlo o čosi iné. Zlo netreba skúsiť. Boh pozná zlo tak, ako pozná lekár rakovinu – ako zlo, ktoré neprekonal a neskúsil. Poznať zlo experimentálne to znamená prejsť cez hriech, dopustiť sa hriechu a to je čosi iné. Prežitý hriech vstupuje do nás, formuje nás, zanecháva stopy. Je to zrada, ktorá na nás vplýva. Zahmlieva poznanie i silu vôle a robí nás náklonnými na ďalší hriešny experiment.

Každý hriech kliesni cestu do ďalšieho bahna – či je to už pýcha, alebo lenivosť, alebo zmyselnosť. Každý hriech udúša výčitky svedomia a budí nechť k dobru. Nebadáte to? Nemýlite sa! Aj rakovinu mnohí zbadajú, až keď je už celé vnútro rozhodané.

Ježiš povedal Šavlovi pred Damaskom: „Šavol, prečo ma prenasleduješ?“ Je prenasledovanie verejné, a je i skryté. Čo by povedal Pán nám, keby sa nám teraz ukázal? Možno by sme sa zadivili. Možno by nám povedal: „Prečo ma prenasleduješ? Prečo sa mi staviaš na odpor? Prečo

si vymýšľaš dôvody, aby si mohol byť vždy proti? Nebolí Ťa, že mnou pohŕdaš? Ako sa so mnou raz stretnieš?

Počuli sme o transplantácii srdca... Sledovali sme to so zatajeným dychom... Pripomína mi to čosi iné, ale skutočné... Ak srdce, i duchovné srdce človeka zlyhalo, a už nepracuje a hrozí koniec, Kristus nám pripravil možnosť duchovnej transplantácie - ... nové srdce a obnovenú dušu. Ponúka nám možnosť nahradiť slabé, chabé, zlyhané, naskrz poškodené srdce novým – v Kristovi!

A cesta k tejto obnove a výmene srdca? Dostojevského starec Zosima o tom hovorí: „Každý starajme sa o svoje srdce, každý sám seba spovedaj sa ustavične. Hriechu svojho sa nebojte, ani keď ho poznáte, len aby bolo pokánie. Ale s Bohom sa nejednajte! V hymne breviára sa modlite:

Presvätý Kriste, prosíme, odpusť nám, odpusť urážky! Chceme Ti vernosť obnoviť, tmú zhodiť sťa klát priťažký.

Ty vidíš, čo sme spáchali, kto neklesne a nechýb? Lútosť nás k tebe privádza, očisť nám srdca záhyby!

Odmenou pokánia nám bude zmierenie, ako nám o ňom hovorí prekrásny žalm:

Blažený, komu neprávost
odpustená je,
ktorého zakrytý je hriech.
Blažený človek, ktorému Pán
vinu nepripočíta
a v ktorého ducha nieto lesti.

Pokiaľ som mlčal,
sciveli mi kosti
vo vzdychoch mojich
ustavičných,
bo noc a deň
ma ruka tvoja ťažila
a stravovala sa sila moja
akoby v letných páľavách.

Vyznal som ti hriech svoj
a nezatajil vinu svoju.
Riekol som: „Vyznávam
previnenie svoje Pánovi
a ty si mi vinu hriechu odpustil.
Preto sa modliť k tebe bude
každý pobožný v čase potreby:
keď privalia sa veľké vody,
nedostanú sa k nemu.
Ty si mi útočišťom,
ochrániš ma pred úzkosťami,
ty obklopíš ma
spásy mojej radosťou.

Vyučím ťa a ukážem ti cestu,
po ktorej kráčať máš
a poradím ti,
upierajúc zrak svoj na teba.
Nebudte bez rozumu
ako kôň a mulica,
ktorých cval treba krotiť
ohlávkou a zubadlom,
ináč sa priblížia k tebe.

Mnohé sú bolesti hriešnika,
ale kto dúfa v Pána,
toho obklopuje milosrdenstvo.
Radujte sa spravodliví v Pánovi
a tešte sa
a všetci priami srdcom,
plesajte!

(Ž 31)

Mgr. L. Franc

Byť kňazom...

Kňazstvo

Pred mnohými rokmi sa pár mužov rozhodlo odpovedať na výzvu „Nasleduj ma!“ Bolo ich dvanásť. Po nich prišli aj ďalší, bolo ich veľmi veľa. O mnohých ani nevieme.

Aj dnes sa stáva, že človek odpovedá na Kristove volanie do kňazstva. Je to nádherná úloha, dar života Bohu a človeku.

Kto je vlastne kňaz? Vnímame ho niekedy ako slobodného muža - „starého mládencu“, niekedy veľmi zaneprázdneného... a možno ani nie celkom normálneho, keď sa vzdal takých vecí, ako je rodina, vlastný domov, atď.

Ale čo skutočne znamená byť kňazom? Prečo muži aj dnes, po dvetisíc rokoch opúšťajú všetko, aby nasledovali Ježiša v tomto obdivuhodnom povolaní? Dnes viac ako kedykoľvek predtým človek túži poznať Krista a byť ním milovaný. Kňaz má byť zaniatený, volaný a dávajúci sa muž.

Zanietený kňaz (1. časť)

Kňaz je predovšetkým niekto zaniatený pre Boha a pre človeka. Zapálený pre Boha, pretože zažil skúsenosť Kristovej lásky k nemu a chce ju šíriť ďalej. Spoznal, že Ježiš žije aj dnes. Ježiš, Boží Syn, ktorý sa stal človekom, prišiel na Zem, aby hovoril o Božej láske pre všetkých. Muž, ktorého Boh volá v dnešnej dobe do Kristovho kňazstva, nie je lepší než ostatní. Má celý život na to, aby hlbšie prenikol do tajomstva svojho povolania. Kňaz, ktorému bratia a sestry pomáhajú vo viere, každodenne nasleduje Krista, ktorý obetoval svoj život pre nás, aby sme mali život večný.

Kňaz zapálený pre Boha je rovnako zaniatený pre človeka. Ako kňaz ostáva súčasťou spoločenstva, kultúry, histórie. Kňaz rozumie svojim súčasníkom a stretáva sa s nimi. „Radosti a nádeje, žalosti a úzkosti ľudí dnešnej doby, najmä chudobných a všetkých, čo trpia, sú zároveň radosťami a nádejami, žalosťami a úzkosťami Kristových učeníkov a niet nič naozaj ľudského, čo by nenašlo ozvenu v ich srdci.“

Kňaz žije vo svete bez toho, aby žil ako svet: patrí Bohu, aby pokračoval v poslaní Krista Vykupiteľa, plný milosrdenstva pre hriešnikov. Mať zapálenie pre človeka znamená usilovať sa o jeho šťastie, pokoj, radosť, nielen pre život na Zemi, ale pre život večný, ktorý nám daroval Kristus. Toto poslanie ho robí pastierom podľa obrazu Krista, ktorý vedie svoje zverené ovečky do neba, do Otcovho príbytku. Pozná svoje ovce, vedie ich, stará sa o ne, kŕmi ich. Ide a hľadá stratenú ovcu a je pripravený dať aj svoj život za ňu.

Kňaz je zaniatený aj pre Cirkev. Kňaz je ženíchom Cirkvi, miloval ju a dal svoj život za ňu. Kňaz sa vo svojom kňazstve tiež všetkého vzdáva. Celibát znamená radikálny dar seba samého, dokonca až vlastného tela pre Boha a človeka.

spracoval O. Székely

ROK KŇAZOV - ROK KŇAZOV - ROK KŇAZOV - ROK KŇAZOV

Tadeusz Zasępa

rektor

**Katolíckej univerzity
v Ružomberku**

V susednej farnosti Široké oslavovali už druhé výročie konsekrácie zrekonštruovaného kostola sv. Mikuláša.

Na túto slávnosť, ktorá začala sv. omšou, bol pozvaný rektor Katolíckej univerzity v Ružomberku Tadeusz Zasępa a prorektor Peter Olekšák.

Ďalšími vzácnymi hosťami boli Estell a František Bírošovi z USA, pôvodom však z Víťaza (prišli prvýkrát na Slovensko, do Víťaza pozrieť si hrob svojich starých rodičov), Anna a Jozef Bírošovi z USA, Marián Goč, autor projektu rekonštrukcie kostola sv. Mikuláša a starosta obce Stanislav Bartoš.

Medzi inými hosťami sa pozvaníu dostalo aj nám. Mali sme túto slávnosť fotograficky a zvukovo zdokumentovať. Vždy sa takejto príležitosti veľmi poteším, pretože človek sa duchovne obohacuje. U duchovného otca Miroslava Kyšelu som si zahovoril aj časový priestor na rozhovor s rektorom KU.

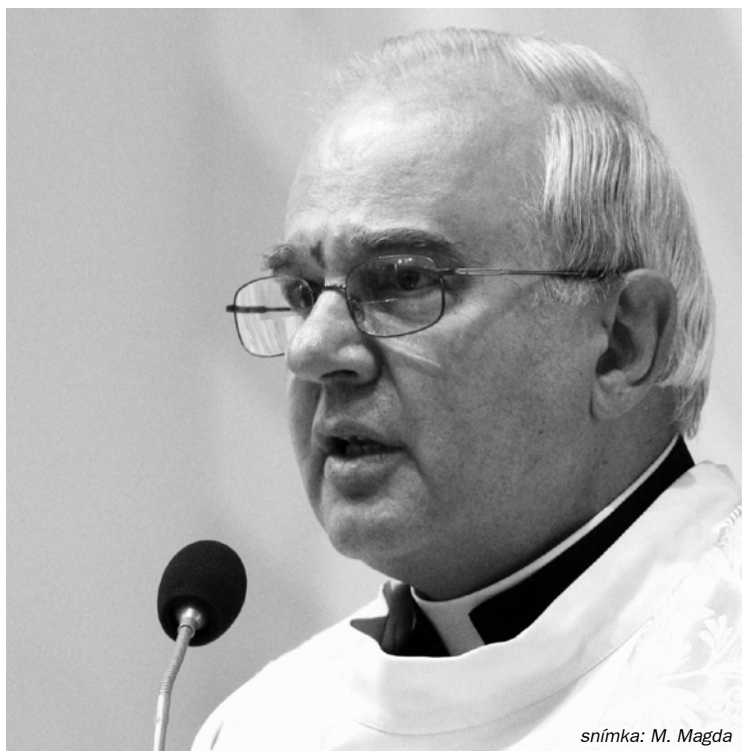
Človek mieni, no Pán Boh mení! Pán rektor bol časovo natoľko vyťaženy, že z rozhovoru zišlo a tak Vám, milí čitatelia, ponúkam veľmi vzácne slová a posolstvo z jeho homílie, ktorá odznela na tejto slávnostnej sv. omši.

Drahý pán farár, moji drahí, neviem, kde mám pozeráť, tak vás je veľa. Teším sa s pánom prorektorom, že môžeme dnes byť s Vami a vítam tiež hostí z Ameriky. (Ak by sme boli v Amerike, všetko by bolo samozrejme v angličtine, ale bude to po slovensky. Rozumiete po slovensky? Po skončení sa stretneme a ja vám poviem, o čo m som hovoril.)

Aké je to pekné prepojenie, moji drahí, tohto dnešného sviatku, tejto oslavy, radosti z posviacky nášho chrámu spred dvoch rokov s týmto krásnym, hlbokým zmyslom Božieho slova, ktoré dnes nám dal Pán Ježiš. Keď tak pozerám na tento chrám, na tu krásu, na ducha tohto chrámu, tak kdesi hlboko v srdci možno drieme, spí taká myšlienka, komu patrí prvé miesto, vďaka komu táto Cirkev, tento kostol je tak krásny. Vďaka komu? Možno, že niekomu príde takáto myšlienka na um a pohovorí si o tom s Pánom Ježišom, možno nám dá prvé miesto po svojej ľavej alebo pravej strane. Ale to sa už stane možno tam vo večnosti, ale aby to bolo to prvé miesto po jeho ľavej či pravej strane.

Pán Ježiš má celkom inú cestu. On pozerá na to, čo je vo vnútri človeka. On vie, že v človeku sú dva svety. Jeden svet, ktorý závisí na všetkom vonkajšom, čo je pekné, veľké, čo sa podarilo, čo je úspechom, ale tiež Pán Ježiš vie, že v človekovi je ten druhý svet, veľmi bohatý. Je to svet túžby, svet šlachetných myšlienok, to je svet lásky, svet obety, utrpenia, ale tento vnútorný svet nie je viditeľný navonok. Týmto vnútorným svetom je ťažké poslúžiť vo svete. Svet nemá rád to, čo je vnútorné, čo je také pekné, čo je také bohaté, čo sa často spája s

utrpením, ale len tento vnútorný svet je obľúbený Ježišom Kristom. Raz príde taký deň, že sa v našom živote všetko zmení. Teraz je to tak, že pri spoločnom stole sedia všetci ľudia, tí, ktorým sa v živote darilo, aj tí, ktorí sú poslední, tí, ktorým sa v živote nedarilo. Tento stôl na zemi sa jedného dňa preniesie do večnosti. A v tej miestnosti sa zjaví Ježiš, hospodár, dvere sa zatvorí a nikto už nebude mať čo povedať, len on, Ježiš. Pozrie sa na ten stôl i na tých, ktorí si k nemu sadli a povie: „No a ty posledný, celý život ťa nikto nepotreboval, nikto ťa nechcel, ale ja som ťa videl, celý tvoj život. Pod' ku mne. Pod', posad' sa vyššie. No a ty, čo tam robíš na tom prvom mieste? Celý život si operoval falošnými bankovkami. Celý tvoj život sú falošné bankovky. Čokoľvek si robil, nebola to pravda. Tvoj vonkajší svet bol bohatý, ale ten vnútorný nič neznamená. Posad' sa nižšie, tam ti bude dobre.“ Takto, moji drahí, keď si dávame životnú otázku: „Prečo sa mi v živote nič nedarí? Prečo som ten posledný a tamtomu sa darí?“ Preto máme taký pekný chrám, preto máme Ježiša v tom chráme, preto máme Božie slovo, aby nám to všetko hovorilo, že sa počíta len ten vnútorný svet človeka. Ale to neznamená, že ten vonkajší nie je dôležitý. Pán Ježiš to tak nechce. On len chce, aby sa tie dva svety spojili. Pán Ježiš nám hovorí: „Nech svieti vaše svetlo pred ľuďmi.“ To znamená, že to, čo robíte, aby sa spájalo aj s vnútrom a aby svietilo. A potom čo znamená rozmnožovanie talentov? Jeden si dostal, dones päť naspäť. Päť talentov dones naspäť. To znamená, že Pánu Ježišovi záleží na tom, aby sme veľa konali, aby sme veľa konali navonok, ale ako

snímka: M. Magda

v tomto chráme, aby sa spojilo to vonkajšie s vnútorným. Myslím si, že takto to muselo byť pri výstavbe tejto peknej svätyne, že sa spájalo to, čo je vnútorné s tým, čo je vonkajšie.

To, čo je vonkajšie, preberá dnes tiež poďakovanie, ocenenie za tú krásu, za to čo, je také pekné pre našu dušu, naše srdce. Ale tiež tí všetci zaangažovaní do tejto stavby vedia, že to ľudské ocenenie, že to nie je všetko. To je len predpoveď toho, čo nám Boh pripravil vo svojom večnom byte. To je len tá skromná predpoveď toho, čo dostaneme tam na druhej strane života. To predčí naše očakávania. Pretože Pán Ježiš so svojím Otcom, so svojou Matkou Pannou Máriou tak robia, že všetko, čo od nich dostávame, nás predbieha, prekvapuje. A tak bude aj na konci. Všetko nás prekvapí, čo dostaneme.

Moji drahí priatelia, teším sa s vami, že môžem byť v tomto

peknom chráme s vaším pánom farárom, s pánom prorektorom, s vami z Ameriky, zo Slovenska, že spolu sa môžeme tešiť tým, čo je vonkajšie a obohatiť ešte ten vnútorný svet a vždy myslieť na to, čo bude na druhej strane života a veriť, mať nádej, že všetko, čo nás čaká tam, nás celkom prekvapí. Pán Ježiš nám dáva túto istotu vo svojom slove a tiež nás posilňuje svojím Telom, aby sme ďalej pokračovali v konaní dobra a v rozvoji tohto dobra. Dal by Pán Boh tiež s pomocou Katolíckej univerzity v Ružomberku. Som vďačný, pán farár, za všetko, čo robíte pre našu univerzitu a univerzita chce byť priateľom tejto farnosti, aby to dobro sa vyvíjalo a pomáhalo Slovensku a Slovákom na celom svete. Amen.

Dodatok od prof. T. Zasepu

Prepáčte, ale nemôžem nepovedať ešte dve slová, pretože cítim takú potrebu srdca. Táto potreba

srdca sa rodí z toho, že toľko dobroty, dobrého prania tu dostávam a v slovách pána farára aj pani hovorkyne tejto farnosti to cítiť.

Chcem vás poprosiť, aby táto farnosť v Širokom, taká výnimočná, taká iná, taká duchovne bohatá podporovala našu Katolícku univerzitu, jedinú na Slovensku. Táto univerzita, to je veľké Božie požehnanie. Prichádzam na Slovensko už dvadsať rokov. Teraz už bývam na Slovensku. Cítite, že nehovorím tak pekne v slovenčine, ako je ona pekná, ale veľmi sa snažím, veľmi si ctím Slovákov, milujem Slovákov a Slovensko. Chcel by som tak pekne hovoriť, no ale hovorím, ako môžem.

Prosím vás, aby ste sa modlili za našu univerzitu, ďakovali za toto Božie požehnanie. Obdivujem Slovensko za to, že v tak krátkom čase si získalo vedomie sveta, že Slovensko je zviditeľnené rôznymi spôsobmi a tou Katolíckou univerzitou zvlášť, pretože Katolícka univerzita je členom Svetovej federácie katolíckych univerzít. Vo svete máme 1400 katolíckych univerzít, ale len 130 patrí do tejto federácie a tam je aj naša univerzita. Slovensko sa tak vo svete zviditeľňuje a to je veľká vec. Tak ako sa tešíme z každého víťazstva Slovákov v športe, tak sa tešíme aj z víťazstva, akým je fungovanie, existencia tejto katolíckej univerzity.

Máme tiež katolícke rádio Lumen, katolícku televíziu, v každej diecéze máme obsadené semináre. Tak rýchlo sa to stalo, že možno ešte nestihneme ďakovať Pánu Bohu za tieto veľké dary. Som presvedčený, že v tejto farnosti v Širokom, s pánom farárom pod jeho dobrým vedením, získavame ešte jednu skupinu dobrých ľudí - priateľov pre Katolícku univerzitu.

Nemyslím si, že je to náhoda, že sme dnes prišli, keď sú tu americkí Slováci a že aj tam sa bude hovoriť o našej univerzite. Myslím, že ste už počuli o tom, že táto univerzita je a teraz budete svojim priateľom o tom hovoriť.

Zvlášť ďakujem starým mamám, babkám v tých krojoch. Mne sa to veľmi páči a veľmi si to vážim. Tiež viem, že tam, kde je ten kroj, tam je aj modlitba, tam je ruženec, knižočka. Pred deviatou sme tu prišli a už som videl prvú lastovičku v kroji ísť do kostola. Vás, milé dámy, prosím o modlitbu za Katolícku univerzitu, za všetkých našich profesorov a študentov. Viem, že zo Širokého sú študenti na našej univerzite a bude ešte viac. Povzbudzujte ich, lebo je to veľmi kvalitná univerzita.

Nekritizujem veľké univerzity, ale viem čo hovorím, lebo celý môj život som strávil na univerzitách v Poľsku, v Anglicku, v Amerike, v Kanade, no všade. Poznám veľa univerzít a viem, že taká strašne veľká univerzita, to je len fasáda a tam to vzdelanie už nie je také možné, lebo je tam toho veľa a kto tam číta tie práce. Nebudem

hovoríť o tej univerzitnej kuchyni.

Naša Katolícka univerzita má ducha. Tam sa každý cíti doma, profesori aj študenti. Každý, kto prichádza, tak hovorí, že u nás je iná atmosféra. Áno, je iná, lebo máme veľa priateľov, ktorí sa za nás modlia. Poviem ešte jednu vec pri príležitosti návštevy týchto našich amerických Slovákov. Nie som Slovák tak ako vy, že ste sa tu narodili. Ja mám len slovenské občianstvo, ale veľmi si to vážim a som na to veľmi hrdý. Chcem vás povzbudiť, prečo som ja taký hrdý na toto občianstvo.

Stotožňujem sa s takým slovenským národom, ktorý nikomu vo svete neurobil žiadnu krivdu v celých svojich dejinách. Nie je veľa takýchto národov vo svete, ktorí si to môžu povedať, pozrieť každému vo svete do očí a povedať: „My sme Slováci.“ Tak ako to môže urobiť kardinál Jozef Tomko, ktorý zastupuje ten náš pekný slovenský kraj, krajinu a šľachetný slovenský národ. On je zriaďovateľom 180 diecéz vo svete. Iným sa to nepodarilo. Prečo? Kardinál Tomko si príde, pekne sa tam postaví a povie: „Ja

som Slovák.“ A jeho poslucháči vedia, že Slováci nekolonizovali iné národy, nebrali ich bohatstvo a nemajú ani krv na svojich rukách. No a tak 180 diecéz je na jeho konte. To je Slovensko.

Neraz počujem od mojich študentov, že sme malá krajina, nie sme bohatí. No chvála Bohu, že nie sme veľká, že nemáme žiadne veľké nespravodlivé bohatstvo, že máme duchovné hodnoty, že sme nikomu neurobili žiadnu krivdu. To je dôvod na hrdosť.

Mládež, pamätajte si to! Budte hrdí na to! Ja som hrdý na to, že som Slovák. Som Poliak, tam som sa narodil, ale tiež som Slovák. Spája sa to vo mne. Hovorím, že mám celé srdce pre Slovensko, aj celé srdce pre Poľsko. Dá sa to so srdcom. Je to tak, že sa dáva celé. Vedia to hlavne matky a otcovia, že sa to dá, lebo ak majú desať detí, tak každé dostáva celé srdce.

Ďakujem vám. Milujte našu univerzitu a pamätajte na ňu v modlitbách. Pán Boh zaplať.

Autorizoval prof. Tadeusz Zająca.

pripravili M. Magda a G. Magdová

NÁZORY a SVEDECTVÁ

Život je o láske

Aj takto by som nazvala prvú návštevu Slovenska bratrancom môjho manžela, Františkom Birošom a jeho manželkou Estell. Vidiac tolkú lásku, ktorej sa im dostalo medzi príbuznými, tlačilo slzy do očí obom. Frank je chemikom a právnikom, Estell je oficiálnou vládnu prekladateľkou do francúzštiny a španielčiny. Precestovali veľa krajín, ale na Slovensku doposiaľ neboli. Teraz, pri svojej prvej návšteve, si ho priam zamilovali. Obdivovali krásu krajiny so zasneženými Tatrami a pestrosť farieb stromov, lebo sneh prírodu zaskočil nepripravenú. Prekvapila ich krása domov a úsilie ľudí zveľaďovať svoje okolie. Pracovitosť slovenských rúk, ale hlavne štedrosť srdca, vedieť pomáhať a rozdávať aj z toho mála, čo majú, navždy zostane v ich srdciach.

Navštívili sme starostu obce Široké pána Ing. Stanislava Bartoša a riaditeľku Základnej umeleckej školy Mgr. Lenku Nehilovú. Pri obede sme odovzdali dar pre školu od prof. Filipa Tuhého, manžela alebohej Trudy Čech-Tuhej, na pamiatku od jej brata Dr. Tomáša Čecha a sestry Betky Pirnikovej. Obaja majú korene z tejto obce a Trudy Čech-Tuhá je i čestnou občiankou. Bohu vďaka, stavajú tu novú školu pre talentované deti a radi by sme boli, aby niesla aj jej meno. Administratívnych prekážok je však veľa, ale pevne dúfame, že sa im to podarí.

Obec má nádherne zrekon-

štruovaný kostol sv. Mikuláša. Na pozvanie starostu obce a duchovného otca Mgr. Miroslava Kyšelu sme išli na slávnostnú sv. omšu pri príležitosti druhého roka konsekrácie kostola. Veľkým prekvapením bolo, že sv. omšu celebroidal prvý prorektor Katolíckej univerzity v Ružomberku ThDr. Peter Oleksák a homíliu mal rektor univerzity prof. Tadeusz Zasępa.

Príchodom miestneho kňaza obec ohromne duchovne ožila. Obetavo pracuje s deťmi a mládežou, dáva priestor každej aktivite, ktorá napomáha ich duchovnému rastu. Ľudia v obci ho milujú a vychádzajú mu v ústrety. Je to príkladný vzťah pre okolie. Pri stretnutí s ním si uvedomujete, že skromnosť a pokora sú jeho prednosťami a tým si získava ľudí, lebo pracuje pre nich. A ľuďom chcel aj účasťou takých kapacít ako je rektor a prorektor univerzity ukázať, že si to zaslúžia a že si ich váži.

A bolo to ozaj nádherné. Kostol plný veriacich a úžasný príhovor pána rektora, to všetko mi pripadalo ako „nebo na zemi“. Jeho slová padali na úrodnú pôdu ako dážď z neba. Sám bol prekvapený nádherou chrámu, ktorá je výsledkom miestneho architekta Ing. arch. Mariána Goča, ale hlavne usilovnosti samotných veriacich. Pripomenul však, že my sami sme chrámom Ducha Svätého, ktorý je potrebné budovať na slávu Božiu, starať sa o tento chrám a chrániť sa zlého ducha.

Zaujímavé bolo, ako sa vyznal

pán rektor z lásky ku slovenskému ľudu a samotnému Slovensku, hoci sa narodil v Poľsku. Vyzýval ľudí, aby milovali slovenskú vlasť, pretože Slovensko je krajina, ktorá sa môže pozerieť celému svetu rovno do očí, lebo nikdy v dejinách nenapadla vojnu inú krajinu. To je dôkaz, že nie sme dobyvačným národom a sme spokojní s tým, čo nám Pán Boh dal. Pán rektor ovláda viacero jazykov a s našimi hosťami krásne hovoril po anglicky a po francúzsky.

Po sv. omši všetci veriaci boli pozvaní na agapé do Domu kultúry, kde po požehnaní darov na stole si ľudia, čo napiekli a navarili, mohli aj zjesť. A nešlo len o jedlo, ale ozaj o vzájomné rozhovory o všetkom, čo k obci patrí, čo ich ťaží, čo by bolo dobré urobiť, aby sa obec rozvíjala k spokojnosti občanov. Ľudia majú záujem stretať sa. Vyjadrovali spokojnosť s agapé i s návrhom, aby sa konalo aj dva razy ročne. To ľudí spája a keď je dobrá spolupráca starostu obce s kňazom a riaditeľom školy, čo si môžu ľudia viac želať? Vďaka vám všetkým, čo ste sa o toto krásne podujatie zaslúžili.

Právom môžem povedať, že mestá vám môžu závidieť, samozrejme, v dobrom. Tiež sa chcem prihovoriť vám, milí čitatelia, že aj vy ste vítaní na Katolíckej univerzite v Ružomberku. Môžete obohatiť knižnicu o knihy, ktoré už možno nepotrebuje a tak pomôžete študentom spoznať to, čo by inak nepoznali.

Adresa univerzity je:

Katolícka univerzita

Námestie A. Hlinku 60

034 01 Ružomberok

Anna a Jozef Biroš

snímka: M. Magda

Október – mesiac úcty k starším, mesiac ruženca

S odstupom času a s pribúdajúcim vekom sa na toto ročné obdobie dívam inak. Dokonca si myslím, že je to jedna z najkrajších častí roka. Vzduch v záhradách je nasýtený vôňou zrelejých jabĺk a hrušiek, zem vydáva svoje plody, celá príroda hýri pestrými farbami a človek môže len žasnúť nad Božou múdrosťou - ako zariadil ten kolobeh okolo nás a nad štedrosťou - kolko darov nám ponúka ako pastvu pre telo aj pre ducha. Len nie všetci ľudia sú dostatočne vnímaví a vďační. Často sa nevieme zastaviť a aspoň pokochať sa krásou, ktorou sme obklopení.

Iste bol múdry ten človek, ktorý navrhol alebo ustanovil, aby bol mesiac október mesiacom úcty k starším. Žiadny iný mesiac v roku starobu nevystihuje lepšie. Človek žne plody svojho života a práce, ohýba sa pod ťarchou rokov ako stromy pod ťarchou plodov, v tvá-

ri sa mu zračí pestrosť prežitého – popri slnečných dňoch prekonal aj dni nepohody. Má v sebe múdrosť a zrelosť skúseností. Vážme si svojich starých rodičov, učme sa od nich, nezabúdajme na nich. Urobili pre nás veľa a zaslúžia si našu pozornosť, lásku, úctu a vďaku.

V októbri by sme mali častejšie rozjímať aj nad ružencom, lebo je to mariánsky mesiac. Skúsme spomaliť a stíšiť sa v modlitbe a rozhovore s našou Nebeskou Matkou. Ona nás posilní, pochopí, prednesie naše bolesti a prosby svojmu Synovi.

Skončil mesiac, ktorý bol mesiacom ruženca, v ktorom sme intenzívnejšie prežívali spojenie s Pannou Máriou. Hovorí sa, že keď na mori zavládne búrka a loď je na pokraji katastrofy, posledným prostriedkom k jej záchrane je vyhodenie všetkého cez palubu. Toto však nemusí byť len metafora zo

života námorníkov, ale je to situácia Cirkvi a kresťanov. Niekedy je potrebné zbaviť sa všetkého toho balastu a zaťažujúceho neporiadku. Čo si však máme nechať? Evanjelista Matúš píše: „Hľadajte teda najprv Božie kráľovstvo a jeho spravodlivosť a (toto) všetko dostanete navyše.“

Čo je to Božie kráľovstvo a ako ho nájsť? A kde ho máme ísť hľadať? Joachim Meisner hovorí, že odpoveď na tieto otázky nám môže dať ruženec. Na konci ruženca je kríž, ktorý tvorí zároveň i začiatok ruženca. Na tomto mieste sa modlíme vyznanie viery. To je celá naša vierouka. Sv. Tomáš Akvinský hovorí: „Križ je kniha, ktorú nikdy neprestaneme študovať.“ A sv. Bruno dal napísať na bránu svojho kláštora: „Križ stojí, zatiaľ čo svet sa otáča.“

Potom sú tu tri malé zrnká, modlíme sa o tri božské čnosti – vieru, nádej, lásku. To je celé učenie nášho života, Boh viac neočakáva. V ostatných zrnkách nachádzame celé evanjelium – vtelenie Božieho syna a Jeho narodenie z Márie Panny, Ježišovo utrpenie a smrť, a konečne tajomstvo vzkriesenia a nášho vlastného naplnenia. V ruženci je celá katolícka viera.

Kto sa modlí ruženec, cíti to, čo prežívali na ceste do Emauz učeníci: „Či nám srdce nehorelo, keď s nami cestou rozprával a vysvetľoval nám Písma?“ Srdce horiace pre Krista je nádej sveta. Svet nepremieňajú teórie, ale horiace srdce. Modlime sa sv. ruženec, či už v rodinách alebo vo farskom spoločenstve, aby sme spoznávali základy svojej viery a toto poznanie aby zapálilo srdce každého z nás. Prajem vám všetko dobré, pokojnú a peknú jeseň!

spracoval Ján Velčok, Víťaz

Kresťanské materské centrum Mamulienka

Ako sme začali, ako fungujeme a ako sme oslavovali

„Čas, ktorý strávite so svojim dieťaťom, je ako peniaze, uložené v banke: výška vášho vkladu bude z roka na rok vzrastať.“ Výrok, ktorého platnosť by mohlo potvrdiť státisíce rodičov na celom svete a ktorý mňa osobne tiež veľmi oslovuje. Prečo začínam práve týmto výrokom? Pretože aj môj príspevok je o tom, ako môžeme efektívne využiť čas strávený s našimi drobcami.

8. októbra oslávilo svoj prvý ročík naše materské centrum Mamulienka. Možno mnohí z vás ani len netušíte, že také niečo v našej farnosti funguje a preto by som vám ho chcela trochu predstaviť. Nie je to materské centrum v pravom zmysle slova. MC je totiž podporné neziskové zariadenie pre rodiny s deťmi (alebo pre ktorúkoľvek blízku osobu, ktorá dieťa opatruje). Jeho zriaďovateľom je mimovládna nezisková organizácia, založená prevažne matkami na materskej dovolenke.

V našom prípade ide skôr o spoločenstvo matiek s deťmi, ktoré začalo svoje stretnutia vďaka iniciatíve mamky Stanky a vďaka ústretovosti nášho duchovného otca, ktorý túto iniciatívu prijal s veľkým nadšením. Naše stretnutia bývajú každý štvrtok doobeda v katecheticknej miestnosti na fare. Začíname ich modlitbou, do ktorej sa aktívne zapájajú aj naši drobci. Potom nasleduje hra detí, pre ktoré sa stále pripraví nejaká aktivita, aby sa nenudili a tak neprevrátili faru „hore nohami“, aj keď občas nie je od toho ďaleko.

Tieto stretnutia sú veľkým obohatením tak pre deti, ako aj pre ich mamy. Deťom sa vytvára motivačné prostredie pre bezpečnú a tvorivú zábavu, spoznávanie okolitého sveta, pre budovanie prvých vzťahov a

hlavne ich takéto spoločenstvo robí spoločenskými a nebojácny. Pre nás, mamičky, je to hlavne príležitosť porozprávať sa a podeliť sa so svojimi radostami, ale aj starosťami, spojenými s výchovou našich ratolestí a tak trochu „vypadnúť“ z každodenného stereotypu rodičovských povinností a odreagovať sa.

Na každom stretnutí sa tiež veľa nasmejeme, hlavne, keď si rozprávame o tom, čo naši drobci „vyparaili“ a akí vedia byť vynaliezaví. Samozrejmosťou sú debaty o varení, pečení, upratovaní, teda témy, ktoré k nám, mamičkám, neoddeliteľne patria. Vymieňame si navzájom rôzne cenné rady, a samozrejme, aj recepty na rýchle, ale dobré obedíky a koláčiky, keďže toho času na varenie a pečenie pri našich detúrencoch veľa nemáme. Občas naše stretnutia oživí svojou prítomnosťou aj duchovný otec, ktorý sa s nami veľmi rád porozpráva a, samozrejme, tým najmenším porozdáva „krížičky“.

Osobne sa na každé stretnutie veľmi teším a tiež aj moje deti. Je to veľmi dobrá príležitosť, ako byť s deťmi a zároveň urobiť niečo dobré aj pre seba. Trocha nás ubudlo, keďže niektorým mamkám skončila materská dovolenka a museli nastúpiť do práce. Vďaka Bohu však v našej farnosti každým rokom detičiek pribúda a tak by som chcela pozvať a hlavne povzbudiť všetky mamky, ktoré sú na materskej dovolenke a občas majú pocit, že im zo všetkých tých materských povinností „praskne hlava“, aby prišli medzi nás a trochu si „oddýchli“. Dôležité je zbaviť sa predsudkov, ktoré tú sú, keďže žijeme na dedine, kde sa každý pozná a každý o každom vie a byť otvorení pre takéto veci, ako sú napr. živé spoločenstvá. Každá farnosť potrebuje

pre svoje fungovanie spoločenstvá a my sa jedno z takýchto spoločenstiev s Božou pomocou snažíme vytvárať. Som presvedčená, že Boh našu snahu požehnáva. Keď sme sa začali stretávať, možno niektorým z nás v duchu prebehla myšlienka: párkrát sa stretne a skončí to. Vďaka Bohu, ubehol rok, a my sa stále stretávame, aj keď je nás niekedy menej, no inokedy si nepočujeme vlastného slova.

Prvé narodeniny sme oslávili tak, ako sa patrí. Nechýbala kavička, malé občerstvenie a samozrejme torta, ktorú upiekla naša šikovná mamička Anička. Pridal sa k nám aj duchovný otec, ktorý nám zároveň porozdával aj obrázky a sladké darčeky z dovolenky. Detúrence mali najväčšiu radosť z balónov, zo sladkostí a tiež z krásneho sladučkého vláčika, ktorý zdobil tortu a na ktorom si s chuťou pochutnali. Bolo nám naozaj super a za to patrí vďaka hlavne nášmu Nebeskému otcovi.

Tento môj príspevok by som chcela ukončiť modlitbou mamičky Zuzky:

„Pane Ježišu, zehňaj naše deti! Daj, aby boli zdravé, šťastné, aby mali stále úsmev na tvári. Aby im nič nechýbalo, ako to mnohým iným deťom chýba. Nemusia mať všetko, na čo si zmyslia, pretože je to radosť len na pár dní, či hodín, ale tá láska, ktorú cítime my k nim, im to isto nahradí. Prosíme Ťa, Pane, daj nám rodičom silu a trpezlivosť, aby sme z našich detí dokázali vychovať dobrých ľudí, skvelých kamarátov a možno aj úžasných rodičov aspoň takých, akí sme my. Aby nám raz, ak možno budú od nás odchádzať, dokázali z úprimného srdca povedať: Mami, tati, ľúbime Vás a ďakujeme Vám za krásne detstvo. Amen.“

G. Magdová

Svätá omša IV.

Človek je bytosť náboženská, ale aj zábudlivá, alebo, aby som bol presný - lenivá. Prečo lenivá? Lebo často sa stáva, že svoje povinnosti odkladá a keď príde ku konfrontácii, prečo niečo neurobil, často povie: „Zabudol som...“, obetovať Bohu.“ Preto Pán nariadil každému povinnosť ísť obetovať Pánovi: **„Tri razy do roka sa každý tvoj muž ukáže pred Pánom, svojim Bohom, na mieste, ktoré si on vyvolí: na slávnosť Nekvasených chlebov, na slávnosť týždňov a na slávnosť Stánkov, ale neukáže sa pred Pánom s prázdnyimi rukami. Donesie na obetu, čo bude mať, podľa toho, ako ho požehná Pán, tvoj Boh“ (Dt 16, 16-17).**

Pri spíňaní tejto povinnosti, alebo lepšie povedané výsady mal obetovať niečo z toho, čo mu Pán požehnal. Svoj neviditeľný, dobrý vzťah k Bohu mal demonštrovať navonok hmotným darom. Nesmel prísť naprázdno, ale ak mal veľa oviec, tak najkrajší kus mal obetovať Bohu. **My dnes nechodíme do kostola s dobytkom, s ovcami..., aj keď sa niekedy tak správame, ale dávame peniaze, ktoré sa využívajú na to, čo kostol potrebuje. Tie peniaze ostávajú pre kostol, iba výnimočne sa odovzdávajú na niektoré zvláštne úmysly, ako je napr. zbierka na charitu, kresťanské masmédiá...**

Človek ako telesno-duchovná bytosť vyjadruje neviditeľnú realitu odjakživa nejakým viditeľným znakom. **Duchovné hodnoty ako láska, priateľstvo, obetavosť... vyjadruje viditeľným znakom.** Tento znak nás zastupuje pred osobou, ktorému je určená neviditeľná realita. Ak moja láska, ktorú nemôžem vidieť, je určená manželke, tak jej

liturgické postoje, gestá, liturgické pomôcky

kúpim kvety. Ony sú viditeľným znakom mojej neviditeľnej lásky. Jej je určená láska (neviditeľná realita), preto musí byť na ňu nasmerovaný viditeľný znak (viditeľný znak). Tieto kvety ma zastupujú a v tomto znaku pôsobí moja láska k manželke. Keď ona prijme tento znak, hneď ho opätuje a vďaka tomuto znaku sa deje upevnenie zväzku medzi nimi.

Niečo podobné sa deje v obetovaní viditeľného daru Bohu. V tomto znaku pôsobí moje seba-darovanie Bohu, moje vnútro. V tomto znaku on prijíma môj dar a hneď ho opätuje. Vďaka tomuto viditeľnému daru sa medzi nami upevňuje zväzok lásky.

Ak ide o dar, tak ten musí mať hodnotu pre toho, komu je určený. Nemôžem dať niečo, čo má cenu iba pre mňa, lebo pre toho, koho chcem obdarovať, to môže byť buď bezcenné, alebo urážajúce. Predstavte si, že dám manželke k sviatku deviatky kopačky. Ona futbal nehrá, je naň napálená, lebo muž pri ňom strávi väčšinu času a nohy nemá deviatky, ale pätky. Nenaštvem ju týmto darom? Ak jej dám gerbery, ktoré sa jej páčia, určite ju tým poteším.

Aký dar môže potešiť Boha? Na čo on „zaberie“? Dar, v ktorom má on záľúbenie, je poslušnosť. Najposlušnejší zo všetkých je jeho Syn. Svätá omša je obetou poslušnosti Ježiša Krísta, lebo je to sprítomnenie kalvárskej obety, kde bol Ježiš poslušný až na smrť na kríži. Pri svätej omši sa snažíme pripodobniť Ježišovi, hlavne v poslušnosti Božím zákonom a zákonu jeho lásky.

V minulosti obetovať Bohu sa definovalo ako: dať niečo Bohu a

zničením tej veci uznať ho za svojho Pána. Tu je ale jeden zádrheľ. Ako môže Boh, ktorý je Láska, mať záľubu v ničení toho, čo on stvoril? Veď on nechce smrť hriešnika, ale aby žil. On nechce zničiť to, čo s láskou stvoril, čo miluje, lebo keby to nebol miloval, nebol by to stvoril. Preto kardinál Ratzinger hovorí, že „obetovať Bohu niečo znamená zjednotiť sa s ním cez dar, ktorý má cenu v jeho očiach“ - preto sa v Starom zákone obetovalo to najkrajšie, aby to bolo vyjadrením nejakej hodnoty, ktorú obetujeme. Už sme si hovorili, že poslušnosť jeho Syna je Bohu lúbezna obeta. Preto na sv. omšu máme prichádzať so štyrmi postojmi:

1. so zmierom - to sa deje na úvod sv. omše; tu sa zmierujeme s Bohom tým, že ľutujeme svoje hriechy. No nezmierujeme sa iba s Bohom, ale aj medzi sebou navzájom. Máme ho za čo odprosovať, ale aj seba navzájom.

2. s prosbou - to sa deje pri prosbách; nebojme sa prosiť ho, lebo aj tak máme všetko od neho. Pán Ježiš povedal sv. Faustíne: „Neboj sa prosiť si všetko, lebo keď si málo prosíš, ako keby si urážala moju všemohúcnosť.“

3. s poklonou - klaníme sa mu vnútorne (myslíme to úprimne) a navonok (prejavíme to vonkajším gestom, skutkom); toto robíme hlavne pri premenení, alebo pri poklone Najsvätejšej Sviatosti Oltárnej.

4. s vďakou - to sa deje po sv. prijímaní; ďakujeme mu za to, že prišiel do nášho srdca, ale aj cez eucharistickú modlitbu mu ďakujeme v mene celého ľudstva za všetky milosti.

„Všetko o sv. omši“ Vladimír Balucha, CM

Ahoj deti!

B ako Babylonská veža

Žiaci sa často pýtajú, prečo ľudia hovoria rôznymi jazykmi. Vtedy si pripomeniem tento biblický príbeh:

V tých časoch všetci ľudia hovorili jedným jazykom. Raz sa rozhodli, že v Babylone postavia vežu, ktorá bude siahať až do neba. Boh sa nahneval na ich pýchu a zmiatol im jazyk, takže nerozumeli jeden druhému. Babylonskú vežu nedokončili a rozišli sa po celom svete.

Boh prisľúbil, že nám pošle svojho jednorodeného Syna - Ježiša, aby nás učil, ako máme jeden druhého milovať. Zo všetkých žien si vybral Pannu Máriu a tá sa stala Ježišovou Matkou. Márii túto dôležitú zvesť oznámil anjel Gabriel slovami: **„Zdravas, milosti plná, Pán s tebou.“** Keď sa Mária stretla so svojou príbuznou Alžbetou, Alžbeta zvolala veľkým hlasom: **„Požehnaná si medzi ženami a požehnaný je plod tvojho života.“**

Úloha 1: Vyrieš tajničku a nájdené slovo doplň do citátu zo svätého písma. Použi slovníky, ktoré nájdeš na internete.

A crossword puzzle grid consisting of white squares for letters and black squares for empty space. The grid is shaped like a cross with additional arms. Five numbers are placed at the start of words:

- 1.** Located above the top-right arm, pointing right towards a horizontal row of 6 squares.
- 2.** Located to the left of the top-right arm, pointing down towards a vertical column of 4 squares.
- 3.** Located to the left of the middle-left arm, pointing right towards a horizontal row of 5 squares.
- 4.** Located below the middle-left arm, pointing up towards a vertical column of 3 squares.
- 5.** Located below the bottom-left arm, pointing right towards a horizontal row of 8 squares.

1. Ježíš po španielsky
2. modlitba po francúzsky
3. kríž po maďarsky
4. svätý po anglicky
5. blahoslavený po nemecky

Úloha 2: Vymaľuj obrázok.

stranu pripravila: Miriam Čakurdová

Duchovnosť a psychológia

Časť VII.

Príklady konštruktívnej kritiky

Skôr, milí čitatelia, ako uvedieme slúbené konkrétne príklady ohľadom kritiky, je vhodné pripomenúť si zásady konštruktívnej kritiky. Už sme hovorili, že jej cieľom je zmeniť situáciu k lepšiemu a tak dosiahnuť pozitívne zmeny. Kedy teda máme a smieme kritizovať? V prípadoch sebaobrany, ak je ohrozená starostlivosť o niekoho či niečo, alebo z výchovných dôvodov. A ako správne kritizovať? Konštruktívna kritická poznámka v sebe zahŕňa tieto skutočnosti: najprv je potrebné konkrétne a objektívne objasniť situáciu, potom negatívne následky, popísať osobné pocity a napokon ponúknuť konkrétne riešenia, argumenty a pozitívne výsledky.

A teraz už konkrétne príklady.

Dvaja ľudia žijú v jednej izbe. Napríklad študenti na internáte, brat so sestrou a podobne. Jeden z nich sa učí na skúšku a druhý oddychuje a počúva hlasnú hudbu. Situáciu si zaiste vie každý z vás predstaviť. Ako by ste vtedy reagovali, ak vy by ste boli tým človekom, ktorý sa potrebuje učiť? V danej situácii by mohla konštruktívna kritika vyzeráť takto: „Počúvaj, nemôžem sa sústrediť a učiť, lebo tá hudba hrá veľmi hlasno. Obávam sa, že učivo nestihnem prebrať do konca. Som z toho nervózny a začínam sa na teba hnevať. Daj to, prosím, tichšie, alebo, ak môžeš, vypni to, či daj si slúchadlá. Tak sa pokúsím pripraviť na skúšku a nebudem sa na teba zbytočne hnevať.“

Rozoberme teraz túto kritickú poznámku po častiach:

Prvý krok: konkrétnosť kritiky - hlasná hudba mi prekáža sústredene sa učiť.

Druhý krok: následky - nestihnem sa pripraviť na skúšku, emocionálna reakcia na očakávané následky – strach, nervozita.

Tretí krok: riešenie – sú tri možnosti – dať hudbu tichšie, vypnúť ju alebo si dať slúchadlá.

Štvrtý krok: pozitívny výsledok – stihnem sa načas pripraviť, nebudem mať negatívny pocit voči tomu druhému.

V tomto prípade konštruktívneho riešenia napätej situácie vyhrávajú obaja.

Tento prípad zodpovedá **situácii sebaobrany**.

Ďalší príklad konštruktívnej kritiky - **situácia ohľadom starostlivosti**.

„Ty si každý deň umývaš vlasy a potom si ich sušíš fénom. Tak sa vysušujú, stávajú krehkými a vyzerajú umelo. Možno by bolo lepšie, keby vyschli samé? Alebo použiť na ne balzam - kondicionér? Potom budú vyzeráť oveľa pôsobivejšie.“ Situáciu si skúste rozanalyzovať sami. Nájdite aj všetky štyri kroky konštruktívneho riešenia.

Iný príklad: Vaša malá dcérka sa počas vašej neprítomnosti pokúsila uvariť na večeru makaróny. Pokus sa nevydaril. Makaróny sa prilepili a zmenili na kašu. Na jednej strane išlo o dobrú vôľu dievčatka postarať sa o svojich blízkych a pripraviť im večeru. Na druhej strane však išlo o neprofesionálny prístup. Konštruktívna kritika vo **význame výchovnej konštruktívnej poznámky** je najlepší spôsob ako podporiť dieťa a zároveň ho naučiť druhý raz konať správne. Ako teda v tomto prípade vhodne reagovať? „Som veľmi rád, že si sa rozhodla pripraviť večeru. Škoda, že sa ti to nepodarilo. Makaróny sa prevarili a zmenili na kašu, lebo si do hrnca dala málo vody. Pri pohľade na ne strácam chuť do jedla. Keby si vzala väčší hrniec a dala doň viac vody, neprevaria sa a všetko by bolo super. Na vrecúšku, pozri, tu, je návod ako variť makaróny. Verím, že nabudúce sa ti to isto podarí.“

Ak si spolu s vami rozoberieme tento príklad konštruktívnej kritiky, tak okrem už známych štyroch krokov v ňom nájdeme ešte dve frázy – jednu na začiatku: „Som veľmi rád, že si sa rozhodla pripraviť večeru. Škoda, že sa ti to nepodarilo“ a druhú na konci: „Verím, že nabudúce sa ti to isto podarí.“ Vyjadrenie pozitívneho postoja k spolubesedníkovi zmäkčuje kritickú poznámku. Počet krokov v tomto modeli konštruktívnej kritiky sa zväčšil na šesť.

snímka: M. Magda

Celkový model konštruktívnej kritiky sa skladá zo siedmich krokov:

Prvý krok: prejavte dobrý úmysel – úsmevom, mimikou, výrazom tváre, gestom, dotykom, slovami. Dajte človeku najavo, že vám na ňom záleží, a že kritizujete nie jeho ako človeka, ale jeho chybný a nesprávny konkrétny čin.

Druhý krok: maximálne objektívne opíšte konkrétnu situáciu.

Tretí krok: opíšte následky a svoje pocity, ktoré sú spojené s touto situáciou.

Štvrtý krok: predložte a opíšte svoj variant riešenia problému (východisko).

Piaty krok: argumentujte – opíšte výhody vami ponúknutého variantu riešenia problému.

Šiesty krok: dospejte k súhlasu.

Siedmy krok: opíšte váš kladný vzťah, postoj k osobnosti oponenta.

Nie vždy je potrebné ísť takto podrobne po krokoch. Po prvé: ľudia sú chápací a nie vždy potrebujú vysvetlenie. Po druhé: niekedy fakty a ich následky sú viditeľné sami o sebe. Po tretie: oponent môže sám sformulovať variant riešenia danej situácie.

Ak si vypočujeme kritiku na svoju adresu, hneď s ňou nesúhlasíme. Niekedy sa vzpierame, protestujeme. Po istom čase, často aj dlhšom, si človek uvedomí hodnotu na jeho adresu vypovedaných kritických poznámok. K tomu napomôže aj považovať nad nimi v pokoji a osamote. Preto je pri kritike dôležité byť súcitnými, taktnými a mať pre človeka porozumenie. Taktiež mu dať aj primeraný čas na popremýšľanie nad vypovedaným, hlavne, keď sa kritika týka hlbokých osobných problémov.

Ani konštruktívne sformulovaná kritika však na 100% nezaručuje, že človek zmení svoje správanie. Nik nemôže riadiť správanie druhého človeka. Preto sa máme sústrediť na iné: hovoriť konštruktívne poznámky sebavedome, naozaj konštruktívne a s dobrým úmyslom. Ostatné je už vecou toho, koho kritizujeme. Čím väčšiu škodu človek spôsobuje nám, sebe alebo iným, tým máme väčšie právo konštruktívne kritizovať, naliehať, dokonca aj žiadať zmenu správania sa dotyčného človeka.

A ešte niečo: **správanie človeka sebavedomého = správanie milujúceho človeka. Preto skutočný kresťan nielenže neuráža a neublízuje svojmu blížnemu, ale ani mu nedovolí urážať a ponižovať seba či druhých. Dovoľovať iným urážať nás či svojich blížnych sa nepočíta za dobro, ale za hriech, pretože ich mlčaním podporíme v ich zlom správaní.**

Miroslav a Lília, Sant Petersburg

Trampoty v manželstve

Čo musia mať manželia?

- **dobrú hlavu**, pretože ju často stratia,
- **dobré zuby**, pretože musia často kadečo prehryzáť,
- **dobrý chrbát**, pretože toho musia často veľa uniesť,
- **dobrý žalúdok**, pretože musia často stráviť tvrdé sústa,
- **dobré nohy**, pretože ich často tlačia topánky hneď na mnohých miestach.

Jednoducho trepezlivosť patrí k hlavnej výzbroji, ktorú si manželia nesmú zabudnúť vziať so sebou na spoločnú životnú cestu.

XXXIX. Čo spôsobila antikoncepcia?

Mnohí mladí dnes tvrdia, že antikoncepcia pomohla oslobodiť ženy, priniesla medzi pohlavia viac rovnosti a dala manželským párom slobodu užívať si viac radosti zo sexu bez strachu z nechcenej tehotnosti.

Je namieste položiť si seriózne odpovede na dané otázky:

- a. Čo znamená pre ženy byť slobodné?
- b. Čo je to rovnosť medzi pohlaviami?
- c. Čo je to radosť zo sexu?

Ak sa v krátkosti zodpovedne pozrieme na položené otázky, zistíme, čo skutočne urobila antikoncepcia.

Oslobodenie žien: Dejiny sú ukázkou toho, čo kniha Genesis predpovedala: „**Muž bude vládnuť nad ženou**“ (Gn 3,16). Ženy by mali hľadať oslobodenie spod tejto nadvlády. **Ak je ale skutočný problém s útlakom žien v tom, že s nimi muži nedokážu zaobchádzať ako s osobami, potom je antikoncepcia istý spôsob, ako ich naďalej udržať v refaziach.**

Odstráňte možnosť otehotnenia a tým podporíte tendenciu mužov zaobchádzať so ženami nie ako s osobami, ktoré milujú, ale ako s vecami, ktoré používajú na svoju vlastnú rozkoš a ktoré zahodia,

keď skončili. Prvé feministické predstaviteľky 19. storočia si to uvedomovali. Vystupovali proti antikoncepcii, ktorú vnímali ako ďalšiu degradáciu žien, pretože dávala mužom povolenie na uspokojovanie ich pudov bez následkov. **V katastrofálnom odtrhnutí sa od múdrosti svojich predchodkyň feministky 20. storočia uverili, že antikoncepcia bola kľúčom k oslobodeniu žien.** Až po následkoch sexuálnej revolúcie sa niektoré moderné feministky prebudili do dezilúzie.

Napr. Germaine Greerová, ktorá v minulosti nabádala svoje nasledovateľky, aby sa oddávali „slobode“, ktorú im priniesla antikoncepcia, teraz lamentuje, že „technológia antikoncepcie“ zo žien namiesto oslobodenia spravila „gejše“ (japonský názov pre prostitútky), ktoré riskujú zdravie a plodnosť, len aby boli stále pripravené na sex bez významu.

Podobný pohľad ako prvé feministky mal aj pápež Pavol VI., ktorý v encyklike Humanae vitae predpovedal, že antikoncepcia povedie k ďalšej degradácii žien. Gándhí predpokladal to isté a dejiny dokázali, že všetci mali pravdu.

Rovnosť medzi pohlaviami:

Naša rovnaká hodnota ako muža a ženy je založená na našom stvorení Bohom ako muža a ženy na Jeho obraz. Ale rovnosť v hodnote neznamena rovnakosť. Práve v kráse pohlavných rozdielov, ktoré nám Boh dal, odhaľujeme naše vzájomne sa dopĺňujúce a rovnako hodnotné osobnosti.

Antikoncepcia je v skutočnosti proti ženskej rovnosti. Snaží sa z nej spraviť niekoho, koho Boh nestvoril - osobu, ktorá sa môže milovať bez toho, aby otehotnela, aby bola rovná mužovi (čítaj a pochop - rovnaká ako muž). Dobré sa nad tým pozamyšľajme! Ak sa žena musí zmeniť, aby mohla vyhlásiť „rovnosť“, potom takáto rovnosť nie je ničím iným ako pretvárkou, ktorú vytvorila antikoncepcná technológia, a nie Boh. Muži, tak či tak, budú so ženami zaobchádzať ako s rovnými vtedy, keď dokážu oceniť ženinu jedinečnú obdarenosť tak, ako ju stvoril Boh. Antikoncepcia sa túto jedinečnosť snaží odstrániť.

Radosť zo sexu: Skutočná radosť zo sexu spočíva v milovaní tak, ako miloval Boh, v slobodnom, úplnom odovzdaní sa vo viere, ktoré je otvorené pre život. **Z tejto perspektívy potom manželské páry používajúce antikoncepciu nemajú vôbec radosť zo sexu! Môžu mať radosť z rozkoše výmeny orgazmov, ale nemajú opravdivú radosť zo sexu.**

Technicky vzaté, manželský pár používajúci antikoncepciu vlastne ani nemá pohlavný styk. Nechce ho mať. Bojí sa toho, čo sex je. Bojí sa požiadaviek lásky. Ak by to tak nebolo, nepoužíval by antikoncepciu.

Antikoncepcia nezabavuje ľudí strachom. Iba demonštruje, ako

veľmi sa manželia v skutočnosti boja. Iba pravá láska vyháňa strach (pozri 1Jn 4,18). Iba pravá láska môže priniesť pravú radosť. Ak jediné, čo chcete je rozkoš orgazmu, i keď nerád to hovorím, potom je bezpečnejšie a istejšie masturbovať(!)

Akékoľvek skutočné dobro, ktoré vzišlo z antikoncepcie, sa dá získať aj inou, morálne prijateľnou cestou. Nikdy sa nemôžeme dopustiť zla na dosiahnutie dobra (pozri Rim 3,8).

Pápež Ján Pavol II. sa tiež venoval tejto problematike. V encyklike Evangelium vitae hovorí: „Často sa tvrdí, že antikoncepcia, ak je bezpečná a všetkým dostupná, a že je najúčinnjším prostriedkom proti potratu. Katolíckej cirkvi sa pritom vyčíta, že v skutočnosti napomáha nárastu potratovosti, lebo sa tvrdohlavo pridŕža svojej náuky o morálnej nedovolenosti antikoncepcie. Takáto argumentácia je v skutočnosti klamná. Možno, že veľa ľudí naozaj používa antikoncepčné prostriedky, aby sa neskôr vyhli pokušeniu potratu. Avšak antihodnoty vlastné antikoncepcnej mentalite... spôsobujú, že sa práve toto pokušenie stáva ešte silnejším, keď príde k počatiu „nechceného života“.

Používaním antikoncepcie nastavuje manželský pár svoju vôľu proti počatiu dieťaťa. Ak táto antikoncepcia zlyhá (môže zlyhať a často sa tak aj stáva), manželský pár je zrazu uväznený v situácii, keď má v ženinej maternici dieťa, ktoré nebolo predmetom dohody, na ktoré nebol pripravený a ktoré nechce. Čo teraz urobí?

Len zbežný pohľad na štatistiky ukazuje, že v každej krajine, ktorá

akceptovala antikoncepciu, sa počet potratov znásobil, a nie znížil, či vymizol.

Tým pádom poskytuje antikoncepcia obrovskú ilúziu, že môžeme prerušiť vnútorné spojenie medzi sexom a deťmi. Ľudia potom hovoria tie najčudesnejšie veci, ako napríklad: „To, že som otehotnela, to bola nehoda.“ Je tu skôr na mieste povedať: „Keď ste sa milovali a otehotneli ste, neznamená to, že sa niečo pokazilo, práve naopak, znamená to práve, že sa niečo podarilo. Veď zdravé dieťa je veľký Boží dar, ba dokonca aj s nejakou tou chybou. Vždy je to Božie dieťa a nedoceniteľný dar pre vás.“

„Nechcené deti“ sú dôsledkom toho, že ľudia sa milujú bez otvorenia pre život. Gravidita (tehotnosť) sa vníma neraz ako choroba - antikoncepcia je potom akoby preventívne opatrenie - a potrat následne akoby liečba.

Pokúšať sa vyriešiť problém umelých potratov pomocou antikoncepcie je rovnaké ako sa pokúšať hasiť požiar benzínom!!!

Jedine obnovou plnej pravdy o dobre, kráse a požiadavkách sexuálnej lásky môžeme predísť „nechceným deťom“ a ich vraždeniu. Vnútromaternicové teliesko („dana“) a niektoré hormonálne prípravky môžu za určitých okolností, okrem antikoncepcného pôsobenia, spôsobiť aj potratenie počatého ľudského jedinca.

Chápeme už, čo všetko spôsobuje antikoncepcia? A keby sme ešte vedeli, čo sa všetko odohráva v duši človeka a aké to má následky na jeho ďalší život, nehovoriac už o večnom živote.

MUDr. Vaščák Blažej

Stalo sa:

- 4. 10. – naši poľovníci, na príhovor sv. Huberta, prosili o požehnanie pre svoje rodiny a o pomoc pri starostlivosti o lesy a zver

- 1. 11. – prikázaný sviatok Všetkých svätých

Stane sa:

- 1. – 8. 11. – myslíme na našich zosnulých veriacich, pre ktorých môžeme získať odpustky za obvyklých podmienok: spoveď, sv. prijímanie, modlitba Otče náš a Verím v Boha, modlitba na úmysel Sv. Otca a vylúčiť náchylnosť k hriechu

- 22. 11. – posledná nedela liturgického obdobia – nedela Krista Kráľa

- 28. 11. – 17. výročie konsekrácie kostola sv. Jozefa, robotníka a 9. výročie konsekrácie kostola sv. Ondreja, apoštola

- 29. 11. – 17. výročie konsekrácie kostola sv. Barbory, panny a mučenice

- 30. 11. – odpustová slávnosť na Vyšnom konci k sv. Ondrejovi, apoštolovi

- 6. 12. – odpustová slávnosť sv. Barbory v Ovčí; slávnostným kazateľom bude rodák z Ovčia, farár v Kokave nad Rimavicou, vdp. Jozef Bednárík

Prehľad bohoslužieb

		Vítaz		Ovčie	
2. 11.	Pamiatka zosnulých	7:00	vlastný úmysel	17:00	za zosnulých veriacich
		18:30	na úmysel Svätého Otca		
3. 11.	Utorok	18:00	† Margita Gregová		
4. 11.	Streda			17:00	50: Miroslav Uličný
5. 11.	Štvrtok	7:00	na vlastný úmysel		
6. 11.	Piatok	18:00	† Ján Pavlík	17:00	† Ján, Justína Pribulovci
7. 11.	Sobota	7:00	† Lubomír L., Ján a Mária S.		
8. 11.	32. nedeľa cez rok B	7:30	za farnosť	9:15	† František, Jozef, Albert Jenčovci
		10:30	50: Mária Lutterová		
9. 11.	Pondelok				
10. 11.	Utorok	17:00	za pož. Dušana, Márie Malindžakovcov		
11. 11.	Streda			17:00	za požehnanie rodiny Berthotyovcov
12. 11.	Štvrtok	7:00	na vlastný úmysel		
13. 11.	Piatok	18:00	† Veronika, Tomáš Novotní	17:00	† Anna, Barbora
14. 11.	Sobota	7:00	na vlastný úmysel		
15. 11.	33. nedeľa cez rok B	7:30	80: Mária Stašíková	9:15	za farnosť
		10:30	za pož. Andreja a Márie Blizmanových		
16. 11.	Pondelok				
17. 11.	Utorok	17:00	† Helena, Ján Liptákovci		
18. 11.	Streda			17:00	za pož. rodiny Patrika Humeňanského
19. 11.	Štvrtok	7:00	na vlastný úmysel		
20. 11.	Piatok	18:00	za požehnanie rodiny Ondreja Čecha	17:00	† Štefan Uličný
21. 11.	Sobota	7:00	na vlastný úmysel		
22. 11.	Nedeľa Krista Kráľa	7:30	za farnosť	9:00	† Ladislav, Pavla Tomkovci
		10:30	70: Alžbeta Novotná		
23. 11.	Pondelok				
24. 11.	Utorok	17:00	za požehnanie rodiny Emílie Uličnej		
25. 11.	Streda			17:00	† Bartolomej Jenča
26. 11.	Štvrtok	7:00	za požehnanie Kataríny Balogovej		
27. 11.	Piatok	18:00	† Cyril Novotný (výročná)	17:00	† Jozef Hudák
28. 11.	Sobota	7:00	na vlastný úmysel		
29. 11.	1. adventná nedeľa, rok C	7:30	za farnosť	9:00	† Mária, Ján Čigarskí
		10:30	† Martin Magda		
30. 11.	Pondelok	17:00	odpust sv. Ondreja		
1. 12.	Utorok	17:00	† Anna, Ondrej Birošovci		
2. 12.	Streda			17:00	poďakovanie za pomoc B. J.
3. 12.	Štvrtok	7:00	na vlastný úmysel		
4. 12.	Piatok	18:00	za chorých	17:00	za pož. rodiny Barbory Jenčovej
5. 12.	Sobota	7:00	80: Mikuláš Grega		
6. 12.	2. adventná nedeľa, rok C	7:00	† Helena Sabolová (č. d. 20)	10:30	odpust sv. Barbory
		9:00	† Žofia, Ondrej Uliční (č. d. 151)		

Blíž k Tebe, Bože môj, len k Tebe blíž!

Takto sme maľovali náš farský kostol

